

оборотних активів, закономірностей їх кругообігу, формування джерел їх фінансування.

В економічній літературі термін «оборотні активи» часто ототожнюється з поняттям «поточні активи». Деякі з економістів стверджують, що „поточні (оборотні) активи” - це „грошові кошти та інші активи, котрі, як обґрунтовано очікується, будуть реалізовані в готівку, або витрачені протягом звичайного операційного циклу підприємства”.

Отже, основним критерієм віднесення активів підприємства до оборотних є період протягом якого вони обертаються в грошові кошти чи час їх функціонування.

Поточні активи складаються із запасів і поточної дебіторської заборгованості, які продаються, споживаються та реалізуються, як частина звичайного операційного циклу, навіть якщо не очікується, що вони будуть реалізовані протягом 12 місяців, починаючи з дати балансу.

У бюджетних установах значну частку оборотних активів займають запаси. До запасів бюджетних установ відносять оборотні матеріальні активи, що належать установі і забезпечують її функціонування, витрачання яких планується здійснити на протязі року. Термін очікуваного використання встановлюється центральним органом виконавчої влади за відомчою підпорядкованістю своїми наказами, а якщо таких нормативних документів нема, то термін використання встановлюється установою самостійно в момент придбання запасів.

При цьому використання запасів на протязі поточного бюджетного періоду не є обов'язковим – частина їх може бути перехідними залишками на наступний бюджетний рік з тим щоб забезпечити її діяльність на початку нового року. Використання запасів здійснюється тільки на передбачені статутними документами завдання або ж в процесі надання платних послуг, що заплановані та передбачені кошторисом установи.

Отже, вирішення питань визнання та класифікації активів у бюджетних установах дозволить більш ефективно вирішувати задачі управління процесами руху, наявності та використання активів.

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.13 р. N 73 [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.liga.net>

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.liga.net>

3. Беззубець Л.Л. Удосконалення та модернізація організації обліку в бюджетних установах / Л.Л. Беззубець / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2012_19.../Bezzubet.pdf

Т.В. Моряк, Т.М. Білінська, І.І. Мицишин

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ДОКУМЕНТУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

На сьогодні організація первинного обліку на підприємстві має значні недоліки, в основному це зумовлено тим, що первинні документи складаються з порушеннями, а в деяких випадках і зовсім недотримуються правила складання первинної документації. У свою чергу, це призводить до зміни облікової інформації та втрати її цінності як для внутрішніх, так і для зовнішніх користувачів. Неправильне оформлення первинної документації призводить до недостовірного ведення бухгалтерського обліку, здійснення некоректних бухгалтерських проведень та недостовірної фінансової звітності.

Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні

документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо – безпосередньо після її закінчення. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи [5].

Тобто виходячи з цього можна сказати, що документування є початковим та найважливішим принципом ведення бухгалтерського обліку.

Основні питання, пов'язані з регулювання процесу документування господарських операцій, висвітлено у Положенні «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» [7] та Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [5].

Різні вчені термін документування розуміють по-своєму, для узагальнення зведемо дані визначення в таблицю.

Кожен учений, як ми бачимо, розуміє цей термін по-своєму, тому для узагальнення можна запропонувати таке визначення поняття документування: документування – це найважливіший процес бухгалтерського обліку, який дозволяє відображати всю необхідну інформацію про господарські операції на підприємстві.

Таблиця

Визначення поняття «документування»

Автор	Тлумачення терміну
Басманов І.А. [8]	Під документуванням слід розуміти спосіб відображення господарських операцій у кількісному, якісному і вартісному вираженні
Бородин В.В. [2]	Документування – це спосіб суцільного і неперервного відображення господарських операцій з метою отримання необхідних відомостей про господарські операції
Лень В.С. [6]	Спосіб оформлення господарських операцій документами називається документуванням, а результат – документацією. Документування є важливим елементом методу бухгалтерського обліку, служить для первинного спостереження за господарськими операціями
Швець В.Г. [9]	Документування – спосіб первинного спостереження і відображення господарських операцій у первинних бухгалтерських документах (рахунках, накладних, чеках, ордерах тощо)
Вольська К.О. [4]	Документування – це процес реєстрації фактів господарського життя підприємства

На законодавчому рівні до основних принципів бухгалтерського обліку та звітності згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (ст. 4) належать: обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування та відповідність доходів та витрат, превалювання сутності над формою, історична (фактична) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність. Принципи бухгалтерського обліку – це основні засади, на яких здійснюються його функції в мікроекономічному середовищі, тобто для суб'єктів господарської діяльності. Адже правильне їх застосування є важливим фундаментом, на якому будується якість інформації, що оприлюднюється для користувачів. Беручи до уваги той факт, що 70 % інформації, яка використовується управліннями різних рівнів, – це бухгалтерська інформація, тому доцільність формування вимог до якості облікової інформації є дуже важливою як на рівні підприємства, так і на рівні держави [1].

Якість облікової інформації – це сукупність властивостей інформації, які враховують ступінь придатності, можливість і ефективність використання конкретної інформації споживачами з метою розвитку підприємства при оптимальних витратах на формування такої інформації [3]. На якість інформації здійснюють вплив такі

властивості, як точність, репрезентативність, своєчасність, змістовність, доступність, стійкість, вірогідність.

Отже, основні принципи бухгалтерського обліку взаємопов'язані: вони забезпечують виконання в мікроекономічному середовищі його функцій – інформаційних, контрольних і загальноекономічних. Пропонуємо до принципів бухгалтерського обліку включити принцип документування, який забезпечує якість облікової інформації.

1. Безручук С. П. Документування як основний принцип забезпечення якості облікової інформації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eztuir.ztu.edu.ua/7342/1/13.pdf>.

2. Бородин В. В. Основные положения по документированию и документообороту в бухгалтерском учете [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.iovrani.spb.ru/attachments/>.

3. Будько О. В. Шляхи забезпечення якості облікової інформації / Оксана Володимирівна Будько // Економічний аналіз : зб. наук. праць / редкол. : С. І. Шкарабан (го- лов. ред.) та ін. – Тернопіль : Економічна думка, 2013. – Т. 14. – № 2. – С. 183–187.

4. Вольська К. О. Розвиток документування в бухгалтерському обліку: процесний підхід: автореф. дис. ... канд. екон. наук / К. О. Вольська. – Житомир, 2015. – 25 с.

5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 р. № 996–XIV (із змінами та доповненнями).

6. Лень В. С. Організація бухгалтерського обліку: навч. посіб. / В. С. Лень. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 696 с.

7. Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Положення від 24.05.95 року № 88 (зі змінами і доповненнями).

8. Сучкова К. М. Особливості документування операцій на будівельних підприємствах та шляхи його поліпшення [Електронний ресурс] / К. М. Сучкова. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/>.

9. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / В. Г. Швець. – К.: Знання, 2004. – 447 с.

В.К. Орлова, С.М. Кафка

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ДОСЛІДЖЕННЯ ОЦІНКИ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Оцінка майна підприємства необхідна в процесі господарювання при надходженні і вибутті активів; при виникненні прав і зобов'язань; при здійсненні таких операцій, як: купівля-продаж, оренда майна, застава, страхування, інвестування, переоцінка основних засобів, виділення часток в статутному капіталу при створенні підприємства та в процесі його діяльності, об'єднанні підприємств, встановленні ціни акцій, ліквідації підприємства, виконанні права успадкування; виконанні рішення суду тощо.

Бухгалтерський облік потрібен для того, щоб забезпечити збереження майна власника. Майно можна обраховувати і в натуральних одиницях. В такому випадку на підставі даних обліку власник буде мати інформацію: скільки того чи іншого майна було на початок якогось періоду, скільки і від кого надійшло, скільки куди пішло (вибуло, витрачено) і скільки є на той чи інший момент часу. Тобто тут можна обійтися без грошового вимірника, а значить без оцінки. Хоча це не зовсім так. Сплачувати за отримане з зовні майно, як правило, треба грошима. Тому і тут виникає необхідність в грошовому вимірнику, хоча не майна, а боргу, пов'язаного з майном. Але для вирішення такої задачі бухгалтерського обліку як виявлення фінансового результату (це одна з основних завдань бухгалтерського обліку) без використання грошового вимірника неможливо. Фінансовий результат розраховується як різниця між сумою доходу і величиною витрат, які забезпечили цей доход. Дохід вимірюється, як правило, в грошах, тому і різноманітні витрати (витрати праці, різних матеріалів, використання